ДЕТСКА ГРАДИНА № 140 „ЗОРНИЦА“ с. ДОЛНИ БОГРОВ
✉ 1855, ул. 10, № 27, Район „Кремиковци”- СО
☎ тел. : 02/ 995 18 02, e-mail: dg140@abv.bg

Приложение№4

Програма за превенция на ранното напускане на образователната система

1.ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане е основен инструмент за планиране на дейностите по задържане на децата в детската градина.

Програмата е създадена на основание чл.263,ал.1, т.8 от Закона за предучилищното и училищно образование в съответствие с целите,залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално икономическото развитие.Водещи стратегически документи при изготвянето на Програма на ДГ №140“Зорница“ за превенция на ранното напускане на образователната система са:

-Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;.

-Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства;

-Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността;

-Национална стратегия за учене през целия живот;

-Закон за предучилищното и училищно образование;

-Наредба за приобщаващото образование;

индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.
Преждевременното напускане на образователната система води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по- добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. При изготвянето на програмата се отчитат:
1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни.
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната образователна култура, работата в екип в рамките на училищната общност.
3. Координираните мерки на всички нива.
4. Проследяване на напредъка на ниво детска градина.

П. ПРИЧИНИТЕ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

1. Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес. Голям е делът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2. Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството. отрицателно въздействие на домашната среда, Функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца в риск от извършване на противообществени прояви, домашно насилие, налагането на строги наказания.

3. Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

4. Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

5. Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и институционално.

6. Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в образователната система. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

III. ОСНОВНИ ПРИЦИПНИ ПОЛОЖЕНИЯ НА ПРОГРАМАТА

1. Всяко дете е добро в нещо.Представата за това, в какво е добро едно дете може да е различна от това, което ние си представяме като "добър в ... "

2. Поставяне на високи очаквания.

Всеки човек се стреми да постигне това, което се очаква от него. Много често развитието на ромските деца се предопределя от ниските очаквания, които околните (особено учителите) имат за тях. Следователно, за да постигат по-добри резултати децата и да се развиват постоянно, пред тях трябва да се поставят все по-нови и по- високи очаквания.

3. Детската градина може да бъде привлекателна за всяко дете

За да бъде детската градина привлекателна е необходимо децата, техните родители и местната общност, от която са част, да я припознават като "своя" институция. За това е нужно, от една страна, те да намират нещо от своята култура, ДГ да представлява благоприятна среда за всяко едно дете, както и да бъде ангажирана с живота на местната общност. От друга страна е необходимо всички да виждат практическата ПОЛ за от детската градина: учебните програми и целият учебен процес да покриват области, които дават умения за живота.

4. Детската градина може да бъде добре функционираща система.

Добре организираната детска градина е най-сигурната гаранция за привличането, задържането и успеха на децата. Добре организираната детска градина умее да приобщава и овластява родителите, има ресурси да предлага по-широк спектър от образователни възможности и прилага модерни педагогически методи на работа.

IV. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на децата като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация.

V.ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Разработване, изпълнение на политика за повишаване на обхвата в образователната система при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействие между различните равнища на управление.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.
5. Изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на детската градина.

VI. ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Постигането на оперативните цели на стратегията се осъществява чрез: **Превенция**, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на детската градина, както и ограничаване

на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени от образованието и грижите в ранна детска възраст.
Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равни ще.
Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите детската градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

VII. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. Мерки за превенция на преждевременно напускане на детската градина.

Осигуряване на позитивна образователна среда- климат, атмосфера на взаимоотношения, управление.
Позитивната образователна среда е свързана с ясно дефиниране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в образователния процес за осигуряване на условия за образование, благоприятстващо развитието на личността на всяко дете, както и с подобряване на взаимодействието в образователната институция.

Повишаване на качеството на образование като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и предотвратяване на преждевременното напускане детската градина. В това отношение следва да се постави акцент върху:

- оценяване, установяващо резултати и осигуряващо обратна връзка, за поддържане и стимулиране на мотивацията за учене, както и мониторинг на качеството на образователния процес;
- прилагане на съвременни подходи на преподаване, съобразени с индивидуалността на детето като партньор в образователния процес;
- задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на образователната институция;
- развиване и популяризиране на нови форми на преподаване;
- формиране на нагласа за учене през целия живот от най-ранна възраст.

1.3. 0сигуряване достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за децата от уязвими етнически общности.
За целта е необходимо да се реализират политики за преодоляване на обособяването по етническа принадлежност на децата в групи и

ориентиране на обучението към работа в мултикултурна група, като същевременно се повиши интеркултурната компетентност на всички участници в образователния процес. Там, където е необходимо, следва да се предоставя допълнително обучение по български език. 1.4. Достъп до качествено образование за деца със специални образователно потребности.

Осигуряване на приобщаващо образование за децата със специални образователни потребности чрез:

- създаване и ефективно функциониране на достъпни центрове, предоставящи адекватна подкрепа за всяко дете;
- развитие капацитета на учителите от детските градини за работа с децата със специални образователни потребности, както и на специалистите, работещи с деца за прилагане на единна методика за оценяване на образователните им потребности;
- изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всяко дете за осигуряване на приобщаващото образование.

2. Мерки за интервенция на преждевременно напусналите детската градина

Повишаване участието и ангажираността на родителите

Родителите и местната общност са участници в процеса на образование. Те са основен фактор за подпомагане на децата в риск от преждевременно напускане на детската градина и трябва да бъдат насърчавани чрез:

- популяризиране на добри практики и възможности за участие в мрежи за включване на родителите и местната общност в процеса на прилагане на мерките за предотвратяване на преждевременното напускане на детската градина;
- повишаване на отговорността на родителите и тяхната активност за сътрудничество с учителите и ръководство с цел развитието на децата им с фокус върху родители от уязвими групи за насърчаване на редовното посещаване на детската градина;
- включване в осъществяването на граждански контрол в управлението на ДГ. Подкрепа за развитието на децата чрез създаване на екипи, които да работят съвместно с родителите, органите за закрила правата на детето и органите за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Прилагане на системи за ранно предупреждение.

След идентифициране на децата, застрашени от преждевременно напускане на детската градина и причините за това, следва да се прилагат конкретни мерки за всеки застрашен:

- работа със семейството му;

- Допълнителни занимания/консултации.

Развитие на занимания по интереси.

Заниманията по интереси имат доказан ефект като средство за повишаване удовлетвореността на децата от живота в детската градина и ограничаване на преждевременното напускане. Те осмислят свободното време на децата чрез изява в предпочитана дейност, приобщават и мотивират, включително деца с идентифицирани потребности от специфична подкрепа, деца в риск от отпадане и/или с прояви на агресия и/или насилие. Тези занимания повишават мотивацията за участие в образователния процес и допринасят за развиване на знания, умения и компетентности.

Подпомагане на децата, застрашени от преждевременно напускане на детската градина по финансови причини.

Една от основните причини за преждевременното напускане на детската градина е липсата на финансови средства на семейството за осигуряване на редовното присъствие и активното участие на децата в образователния процес. Целевата финансова подкрепа може да включва частично или пълно заплащане на таксите от общината в детските градини за децата от семейства с ниски доходи.

3. Мерки за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на детската градина

Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я чрез:

• завръщане на преждевременно напусналите детската градина към формалната система на образование;

• включване в самостоятелна или почасова организация на предучилищното образование.

VIII. ПОЛИТИКИ И МЕРКИ, КОИТО ДГ № 140 "Зорница" ПРЕДПРИЕМА ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ОТПАДАНЕ

1. Отпадане по семейни и социални причини:

Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на детска градина поради страх от социална изолация) невъзможност за адаптиране към останалите деца; по-ниска самооценка.

Мерки: Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на всички новоприети и посещаващи детското заведение деца, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина.

2. Отпадане поради трудова миграция на родителите.

Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия

обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки:Ежегодни контакти,а при необходимост и ежедневни с попечители на децата ,търсене на съдействие от Отдел:"Закрила на детето".

3.Отпадане поради недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето.

Изразява се в непознаване на контактите и приятелския кръг на детето,непроявяване и незаинтересованост на изученото през деня,както и подготовката за изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки:Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване на целодневната форма на организация в детската градина;търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители от страна на учителите в съответната група и създаване на мотивация и приобщаване към общността.

4.Отпадане поради чести конфликти между агресивни родители-побой,домашно насилие,развод,посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки:В най-честите случаи детската градина се превръща в единствено защитено място за детето и учителя поема грижите за детето в образователната институция.

IX.ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ,СВЪРЗАНИ С ПРЕВЕНЦИЯТА ОТ ОТПАДАНЕ:

1.Квалификация на педагогическите специалисти в посока справяне с агресията и насилието и превръщането им в педагогически консултанти-провеждане на обучения за агресията и насилието и начините на разрешаване на конфликти.

2.Допълнителни дейности за усвояване на българския книжовен език и повишаване на грамотността .

3.Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развитие на приобщаващото образование.

4.Превръщане на детската градина в приятно и желано място за деца та чрез използване на иновативни педагогически методи и форми за преподаване.

5.Извършване на ефективна диференцирана работа с деца с намалена успеваемост.

6.Възлагане на отговорни индивидуални задачи на децата да се почуствят значими в собствените си представи и тези на околните ,с цел да се мотивират и успяват.

7.Гражданско образование и непрекъсната работа с родителската общност.

8.Здравно образование и възпитание-лекции,беседи с медицински специалист.

9.Групи по интереси-дейности извън ДОС.

Директор:.....

/Д.Петрова/